

ЮНАК

СЕРПЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ 1971 AUGUST — SEPTEMBER

● Ілюстратори цього числа: Графічне оформлення 1-шої стор. — ст. пл. Люба Мазяр. Ілюстрації в тексті: ст. пл. Христя Баранська, пл. сен. М. Григорій, ст. пл. Люба Мазяр, пл. сен. Володимир Пилишенко-Гарпун. ● На обкладинці: У мандри, у мандри... Юнаки з Гемпстеду, США, на гірській мандрівці під проводом свого друга, ст. пл. В. Копи-стянського. Докладніше про це в дописі в цьому числі п. н. "Літня мандрівка". — Світлив пл. розв. Юрко Захарія. ● У віконці: Юнак-кашовар.

РІК IX
Ч. 8-9 (98-99)
СЕРПЕНЬ
ВЕРЕСЕНЬ
1971

ЗМІСТ

Сторінка

- 1 Редакційні зауваги про зміст числа
- 2 Подруга Гребля: Квіти на морозі
- 3 Х. Коленська: Очі
- 3 А. Ярош: Червоні маки ростуть...
- 4 О. Кузьмович: Рома Прийма-Богачевська
- 6 Л. Вачинський: Карпатська Україна
- 7 **: Співаймо пісні із Закарпаття
- 8 Г. Ярмиш: Мрія
- 10 В. Приходько: Точність і час (за книжкою О. Мардена)
- 11 Т. Лончина: Дорогий Пластуне!
- 12 **: Висліди точкування змагу юначок
- 13 **: Фоторепортер питає
- 14 У. Влизнак: Українські альпіністи на Еквадорі
- 15 **: Вечірні розмови мухи з комарем
- 16 І. Г.: Друга Крайова Пластова Орлікіяда в Австралії
- 17 О. Клос: Як працюють українські студенти в Кент?
- 18 Хроніка
- 27 Спорт
- 27 Посмертні згадки
- 28 Пожертви на пресфонд "Юнака".

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця крім липня і серпня. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Головний редактор: пл. сен. Ольга Кузьмович. Члени редакційної колегії: ст. пл. Уляна Близнак, пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Іриней Ісаїв, пл. сен. Омелян Тарнавський, пл. сен. Олександра Юзенів і пл. скоб Андрій Ярош. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті своєї країни) — 6.00 дол., Австралія — 3.50 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 350 пез., Бельгія — 120 бел. фр., Велика Британія — 1.00, Німеччина — 10 н. м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа: у США і Канаді — 60 центів.

Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора. — Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

СЕРПЕНЬ –

ВЕРЕСЕНЬ
1971

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ:

КАРПАТСЬКА
УКРАЇНА

ТИХА ТИСА

ДРУГА
ПЛАСТОВА
ОРЛИКІЯДА
В АВСТРАЛІЇ

ТАБОРУЄМО,
ТАБОРУЄМО

МАНДРУЄМО
ПО СВІТІ

УКРАЇНСЬКІ
АЛЬПІНІСТИ В
ЕКВАДОРІ

ЯК ПРАЦЮЮТЬ
УКРАЇНСЬКІ
СТУДЕНТИ

МРІЯ
•
ОЧІ

ЯК ВАМ
ПОДОБАВСЯ
МІЖ-
КРАЙОВИЙ
ЗМАГ

"...Коли б я був єдиним українцем на світі — я й тоді боровся б за Україну".

(Левко Лук'яненко — в'язень у Мордовії)

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Дехто твердить, що мої «розмови» з Вами надто поважні, що Ви їх не сприймаєте, і, мабуть, багато є і таких, що їх не читають. Все ж таки мені годі оминати розмови з Вами про такі явища як квіти на морозі, квіти, без яких не може існувати наш народ? Хіба ж про це може мовчати Ваш «Юнак»?..

Валентин Мороз

В попередньому числі «Юнака» (за червень-липень ц. р.) була коротка згадка про есей Валентина Мороза. А Ви знаєте, скільки було демонстрацій останніми місяцями у цілому світі в обороні Мороза, якого суд СРСР засудив на чотирнадцять років ув'язнення, немов великого злочинця. Яка ж була провина цього одержимого українця, що його знає тепер цілий світ?

ПРОВИНА ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Щоб зрозуміти цілу проблему Мороза та його есею «Серед снігів», треба знати стан України в останніх десятиріччях.

Квіти на морозі

Ера «великого страху» не зникла зі смертю Сталіна. Вона триває далі і сьогодні. Життя у системі, де кожного може чекати кара вивозу, арешту, неповинної смерті «за ухили» від політики советського уряду, получене із небезпекою постійної зими у тій країні, тобто збайдужіння до високих ідеалів, загроза духового сну. Такий льодовиковий період тривав в Україні до 60-тих років.

Серед снігів і морозу, «кагебістського розгулу» — арештів і переслідувань, раптом у шестидесятих роках виростають «квіти на морозі» — творчість молодих поетів і письменників. Вона пробудила заснулу українську душу. Наче полум'я спалахнув у цій творчості патріотизм, туга за свободою людського духа, глибоке почуття зв'язку з Рідною Землею, її минулим, турбота за майбутнє. Україна, наче квітка ломикамінь з поезії Лесі Українки, пробила і цей наймодреніший камінь — русифікацію, відбирання віри народу у його власне майбутнє.

Особливу роль у групі «шестидесятників» відіграв Іван Дзюба — літературний критик, есеїст. Своєю відвагою, небуденною ерудицією, талантом, а надіве одержимістю — великою духовою силою, полум'ям патріотизму поривав за собою молодь, топив льодову кору, отрясав людей з байдужості до національних справ. Великою несподіванкою було те, що арешти в 1965 році не загальмували, але прискіпили сучасне українське відродження. Іван Дзюба публічно виступає проти політики советського уряду, пише свою знаменну книгу п. н. «Інтернаціоналізм чи русифікація». Вона передісталась з України на Захід, у вільний світ, і вийшла друком українською та англійською мовами. Тепер вона є основним джерелом студій на Заході над сучасною Україною.

Іван Дзюба став символом українського відродження, живим прикладом втілення ідеї, віри у майбутнє народу. Щоб захитати цю віру, сплямити ім'я І. Дзюби, його примусили написати заяву, що є знаком компромісу з урядом, ворожості супроти еміграції.

Мороз zareагував на цю заяву Дзюби есеєм п. н. «Серед снігів». Цей есей поширився в Україні передаванням з рук-до-рук, а цього року був видрукований у журналі «Сучасність» ч. 3 1971. Поява цього есею коштує Мороза 14 років ув'язнення. У ньому патріотизм і біль за нівечення талантів, за намагання большевицької влади відібрати в українців віру у своє власне майбутнє, згасити Дзюбину одержимість.

Іван Дзюба

«НЕМА БОГА — НЕМА ЛЮДЕЙ»

Ці слова є провідною думкою есею Валентина Мороза п. н. «Серед снігів». Бога потребує і неосвічена селянка, і глибокий ум філософа. Каже Мороз, що цей вислів він уперше почув з уст жінки на Поліссі, а згодом вчитав у європейського філософа.

Коли людина має ідеал, вірить, що можна його осягати, що є живі люди, які своїм життям є potwierдженням тих ідей, які вони голосять, тоді не тільки вибранці, але й широкі маси запалюються до боротьби за здійснювання ідеалів.

Тому з таким болем Валентин Мороз написав свій есей, боячись, щоб Іван Дзюба своєю заявою про лояльність большевицькому уряду не перестав бути в людей символом національного відродження.

І нам, Подруги і Друзі, треба мати своїх провідників, своїх одержимих. Треба, щоб серед Вас були зразки для наслідування, щоб були такі, які горять ідеями, які мають силу протистояти злу, якого довкола нас так багато. Тому й уважала я, що Вам не можна не знати, як борються за українську духовість наші найкращі в Україні.

Думаю, що кожній і кожному з нас імпонує Левко Лук'яненко своєю заявою: «...коли б я був єдиним українцем на світі, я й тоді боровся б за Україну». Це сказала людина, яку большевики засудили на кару смерті, а згодом замінили йому цю кару на досмертну в'язницю. Та ніщо не зломало його сильного духа. Його любов до своєї Батьківщини справді може розтоплювати лід байдужості.

Тому я й уважала, що Вам, Подруги і Друзі, не можна не знати як борються за українську духовість в Україні. І серед щоденних небезпек в Україні горять ідеалами одержимі, — завжди готові на жертву в боротьбі за високі ідеї. Прагнемо і ми того, щоб серед нас було якнайбільше одержимих, щоб були зразки до наслідування, щоб не було серед нас байдужих до «народних ран».

Подруга Гребля

Молоде перо

Христя Коленська

О Ч І

Сміються мов —
Рання роса на
Білій конвалії.

Плазуть мов —
Осінній дощ на
Зів'ялих листках.

Гніваються мов —
Душа блискавки на
Чорному тлі.

Терплять мов —
Безнастанний шум хвиль на
Сірому морю.

Які озі є в тебе?

Ірвінгтон, 1971 р.

Андрій Ярош

Червоні маки ростуть...

Політі

кров'ю —
потом —
і слюзами.

Кожний мак —
це людина,
що світу шукає...
Бо в мурах Дахау
світу нема.

Не зривай маків!
В них пливе кров...
Отруйна кров!

Автобус від'їжджає.

Не обертайся!

Не дивися
позаду
себе!
Не відважся усміхнутися!

Бо тіло твоє
стовпом солі стане,
а зі серця
камінь
створиться.

Серпень 1970 р.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Рома Прийма-Богачевська

Пані Рома Прийма-Богачевська не лише відома широко серед української громади із своїх танечних виступів і школи мистецького танку, яку вона веде, але для нас — це щира і завжди готова до допомоги приятелька Пласту.

Коли приходить вивчити чи «позичити» учениць-пластунок (а їх 80% у її школі, що нараховує тепер близько сотки молодих adeptок танкового мистецтва) на будь-який пластовий вечір чи виступ, находимо у пані Роми розуміння, терпеливість і час.

Рома Прийма-Богачевська у народному танку

Ці прикмети цінують її сьогодні як доброго педагога, і хто має нагоду заглянути до залі, де пані Рома веде свої лекції та чує її зрівноважений голос, яким десять разів повторює ці самі вказівки, той знає, що тільки з ними могла пані Рома добитися у своїй танковій кар'єрі великих успіхів.

Танок п. н. "Ікона", що викликав широке захоплення

А ця кар'єра почалася у неї вже дуже вчасно, завдяки мистецько-музичній атмосфері її родинного дому, а зокрема її мамі-співачки та піаністки, Іванни Приймової. Саме із розумінням та поміччю своєї мамі маленька Рома вже у 4 і ½ років життя почала науку ритмічного танку школи Далькроза, а відтак як підліток пройшла нелегку школу російського балету та була чи не наймолодшою солістою львівської опери, маючи заледве 14 років.

ТАНЕЦЬ

Воєнні роки перенесли молодого талановитого танечницю на Захід, де вона далі продовжувала свої студії в Музичній Академії у Відні, здобуваючи з успіхом диплом, а згодом у США. Навчали її інтерпретації та філософії танку такі мистці світової слави, як Кройцберг і Марта Грегем, а студії різних етнічних напрямків танку допомогли до мистецьких імпровізацій українських на-

родніх танків у її самістійних виступах, які захоплювали глядачів. Роки цих сольових виступів Роми Прийми-Богачевської позначилися успіхами серед української і чужої публіки в Америці та Європі, про що писала широко преса та чужинецькі рецензенти.

Молода надійна солістка І. Павлюк і Р. Строцький у "Квіт папороті"

Останніми роками пані Рома перекинулася усеціло на педагогічне поле і передає своє мистецтво з повною любов'ю та ніжністю своїм мо-

Коротка перерва під час лекції у школі п. Роми Прийми-Богачевської

лодим ученицям в надії, що принайменше мала частина їх захопиться танком, як вона, і посвятиться поважно танкові. Її учениці є у віці від 5 до 18 років і, як ми вже згадували, 80% з них — це пластунки з Нью-Йорку, Ньюарку і Йонкерсу. Найдовше працює вона з групою у Нью-Йорку, де вибиваються як найкращі її учениці такі юначки: Ізя Павлюк, Таня Зазуля, Христя Роговська і Роксоляна Бабюк.

Пані Рома тісно співпрацює з керманичем Студії Мистецького Слова, панею Лідією Крушельницькою, якій допомагала укладом танків до «Голубої Хустини», «Летючого Корабля», а останньо постановки байок Глібова. Балетна школа пані Богачевської здобула собі славу виведенням балету «Попелюшка», а в цьому році «Квіту папороті», в якому виступало близько 100 молодих танечниць.

Ціла велика праця нашої мисткині спрямована на піднесення рівня українського фольклорного танку і стилізації та укладу нових балетів на українських мотивах, але із відповідною технікою та музичним знанням. В цьому важливому для усіх завданні бажаємо нашій приятельці дальших якнайкращих успіхів.

О. Кузьмович

Група молодих танцюристок-пластунук у балеті "Квіт папороті"

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА

Спогад пластуна

1923 РІК — СЕВЛЮШ

Гостинний і дорогий Перемишль не дав мені, як не громадянинові Польщі, права навчання в місцевій українській гімназії «Українського Інституту для дівчат». Українська преса містила оголошення, що потрібні вчителі до середніх шкіл на Карпатській Україні. Я зголосився, вислав документи і мене телеграфічно повідомлено, що приділено мене до державної Торговельної Школи в Севлюші, на Карпатській Україні.

Севлюш — невелике місто на півдні Карпатської України, сильно змадяризоване і змосковщене. Провідна верства говорила по-мадярському. Свідоміші наші люди тоді ще говорили українською мовою. В основі українська мова була дуже сильно зросійщена, а це завдяки духовенству, яке тоді було московської орієнтації.

Напроти мого мешкання урядова зубний лікар. Мав чудернацьку вивіску, обов'язково з «твердим знаком» — «Ъ».

**«ЗУБЪ ВЪНУТЬ. ЗУБЪ НАПОВНИТЬ.
ЗУБТВОРЕНІЕ».**

Українською мовою це означало: Виривання зубів. Пльомбування. Штучні зуби.

Державна Торговельна Школа, під проводом буковинця Якова Голоти, була організована під час чеського володіння, і викладовою мовою була українська. Всі учителі були українці, крім одного чеха — до чеської мови.

Наша увага, як учителів, була спрямована на виховання нашої молоді, яка єдина могла в майбутності стати підпорою українського відродження минулої славної доби Карпатської України.

Я zorganizував тоді в Севлюші два пластові гуртки молоді: хлопців і дівчат. Вони пізніше включилися в боротьбу за відродження Карпатської України.

1929 РІК — УЖГОРОД

У 1929-ому році Український Громадський Провід влаштував з'їзд народовецької молоді в Ужгороді, столиці Карпатської України.

До того була добра нагода. В Ужгороді побудовано великий будинок Товариства «Просвіта», де були приміщені культурні установи: театр, кіно, громадські установи та де відбувалися різні з'їзди. На відкриття цього будинку прибула молодь з цілої Карпатської України (офіційною назвою якої була тоді — «Подкарпатська Русь»).

Пластун на дарабі. — Кольорова листівка з нагоди Джемборі в Геделе. — Ужгород, 1933 р. Рисував М. Григорій.

Безперечно у цей радісний день прибули пластуни й пластунки з різних місцевостей, де були пластові осередки, а саме: Рахів, Великий Бичків, Севлюш, Тячево, Хуст, Велике Березне, Берегово і Ужгород.

Це був величавий здвиг свідомого старшого громадянства і молоді. Ця подія піднесла всіх на дусі і об'єднала всіх на українській платформі. На чолі походу їхали на конях гусули в чудовій народній ноші. Було багато селян. Цілість творила імпозантну маніфестацію проти чехів, які завжди були і є московської орієнтації та вели тоді чехізацію Карпатської України.

У величавому Народному Домі в Ужгороді відбулося урочисте свято з привітами. Велика зала не могла всіх помістити. Від Українського Пласту привіт Товариству «Просвіта» склав провідник Пласту, автор цього спогаду. Промова була щира і відважна, повна запалу, а закінчена словами: «Хай живе Карпатська Україна!»

На другий день чехи викликали мене до дирекції поліції, і мене видалено з терену Карпатської України. Про це згадує проф. д-р Петро Стерчо у своїй праці «Карпато-Українська Держава», Видання НТШ, Торонто, 1965 р., на стор. 40-й.

Пл. сен. Леонід Бачинський
Клівленд, США

СПІВАЙМО ПІСНІ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ

З «Пластового співаника», Ужгород, 1928 р.

ТИХА ТИСА

Moderato

Тиха Тиса чисту воду несе,
Місяць сріблом
Доріженьку пише.

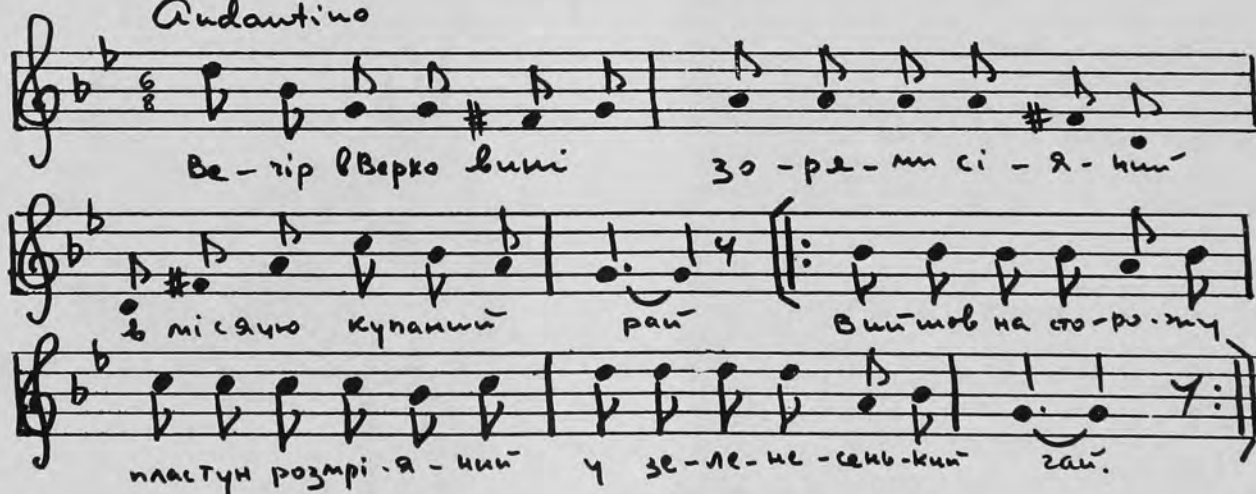
А на хвилі човник новенький,
У човенці пластун
Молоденький.

Пливе човен на сріблестій путі,
Із човенця співаночку
Чути.

Уже зникли човен і весельце,
Лиш та пісня осталася
В серці.

ВЕЧІР В ВЕРХОВИНІ

Andantino

Вечір в Верховині, зорями сіяний
В місяцю купаний — рай.
Вийшов на сторожу пластун розміряний
У зеленесенький гай.

Стоять березоньки, як зачаровані,
Як ті князівни у снах.
Ясними перлами, як з срібла ковані,
Стоять ім роси в ногах.

Линуть легесенько шуми Бескидові
Деся аж над Тису у луг —
Шепчуть тихесенько думи прадідові
І все заслухане в круг.

Слухають зіроньки в небі розпилені,
Місяць у срібнім човні,
І верби сиві в воду похилені
І та русалка на дні...

МРІЯ

Юнак сидів на березі. Услухався в тиху мову річкових хвиль, дивився, як під вітром тріпочуть вербові коси і... чекав. Бо юність — це завжди чекання, чекання незвичайного.

Від відчував — от-от має щось статися. Щось таке, від чого йому солодко мліло серце. Ураз затрипотіло часто і сильно — юнак побачив у свічаді тихого плину чийсь силуету, невимовно гарну..

— Хто ти?

І у відповідь — ледве чути:

— Я твоя Мрія.

Ні, то просто шепочуться верби, ось уже і в тремливій глибині нічого немає.

І тут за його дужими плечима задзвеніло сріблом, сміх — як пташині співи. Юнак обернувся — вона.

— Хто ти?

І знову почув:

— Я ж твоя Мрія. Хіба ти не впізнав мене?

— Яка ти прекрасна! — вихопилося в юнака. — Веди мене, я усюди піду за тобою. Веди мене, Мріє, в казкові світи.

— І ти ніколи мене не зрадиш?

— Ні, ніколи!

— Почекай. Подумай добре. Адже шляхи Мрії нелегкі. Кожного кроку нас чекатимуть перешкоди. Чи витримаєш? Не поступишся?

— Не поступлюся!

— Мене доведеться захищати, боронити. Чи вистачить у тебе мужності?

— Я ліпше загину, ніж дам тебе кривдити, моя Мріє!

— Ну, то ходімо.

І юнак пішов за своєю Мрією в далекі мандри. Він бачив казкові світи, перед ним відкри-

валися великі таємниці життя. Але шляхи їхні були нелегкі. Мрія вела юнака крізь лісові хаші.

Колючі гілки лишали на його руках глибокі подряпини. Босі ноги були побиті, зранені гострим камінням.

Боронячи свою Мрію, юнак вступив у дво-

бій із хижакими. Він мало не загинув, рятуючи її від дикунів.

— Я тепер не зможу жити без тебе, — казав він своїй Мрії, дивлячись у сині безодні її очей. — Я хочу, щоб ти завжди була зі мною.

— Але зі мною ти ніколи не знатимеш спокою. Може, краще тобі відмовитись від мене? Ти вже втомився, боронячи мене від хижаків та дикунів, а попереду ще важчі випробування. Самому тобі буде спокійніше.

— Ні, — рішуче мовив юнак, — я всюди піду за тобою.

...Одного дня зупинилися вони біля великого саду. Там співали птахи, а повітря було напоєне солодкими пахощами квітів.

— Це останнє випробування, — сказала Мрія юнакові. — Ти маєш іти сам. Стежки туди не для мене. Там — загибель для Мрії. Я чекаю тебе тут десять днів. Іди. Якщо ти зрадиш, я вже ніколи не зможу повернутися до тебе.

Юнак ступив під зелені шати дерев. Тут було затишно. Безтурботні птахи перелітали з гілки на гілку. Смачні овочі висіли так низько, що не треба було робити жодного зусилля, щоб дістати їх. Шовкова трава манила: «Ляж, відпочинь».

Раптом чийсь ласкаві і теплі руки обвили його шию.

— Хто ти? — спробував юнак звільнитися

від тих обіймів, та відчув, що тримають його ладно, але міцно.

— Хто ти? — рвонувся він.

Руки відпустили його на мить, але тут же обхопили знову, ще міцніше. Він відчув на своєму обличчі тепле дихання.

— Навіщо тобі знати моє ім'я? Тобі буде добре зі мною. Ти відпочинеш від усіх тривог і знегод. Облиш турботи. О, як тобі буде хороше...

минав день за днем у спокої та затишку. Ніщо не турбувало юнака. «Відпочину, — думав він, — потім повернуся до своєї Мрії. У мене цілих десять днів». І він млів на м'якій траві, слухав пісень безжурних пташок, і сам не тужив, як і вони. Навіщо думати про щось, коли так добре лежати на вистеленій зеленим шовком галлявині, відчувати на своїх кучерях дотики пестливих рук? Навіщо йти за Мрією? Продиратися крізь хащі?

— Навіщо? Навіщо? — наспівували птахи. — Тут краще, тут краще.

Минуло десять днів, а юнак і не помітив цього. Зрадив він свою Мрію.

Минуло десять років... Двадцять... Юність відлетіла синьою птахою у безвість. Якось, лежачи на м'якій траві, слухаючи пташині співи, почув він серед їхніх голосів якийсь новий — тривожний і сильний. То був залітний співець. Чоловік прислухався до його пісні. Про мужність, боротьбу співалося в ній. Про те, що тільки сміливим, стійким відоме правдиве щастя, тільки тим, кого веде за собою Мрія.

Тоді чоловік згадав усе, що було з ним раніше, — і вирвався він із м'яких обіймів, пішов на важкі дороги, в лісові нетрі. Спробував подертися через густі чагарники...

Та довге бездумне життя зробило його млявим, позбавило певності. І не було більше в нього Мрії, що вказувала б єдино вірний шлях. Бо Мрія ніколи не повертається до того, хто її зрадив.

ТОЧНІСТЬ і ЧАС

— Поспішай, гонче, поспішай, коли тобі миле життя! — часто так писали на важливих листах за часів Генріха VIII в Англії, — а обіч того напису звичайно уміщали малюнок післянця, що теліпається на шибениці. Пошти тоді не було, а листи урядові доставляли гонці, що під карою смерті не повинні були спізнюватись.

Навіть у ті часи, коли ходили лише поштові каретки і подорож тягнулася цілими місяцями, непотрібна проволока уважалася злочином.

Одним з найбільших доброчинств, якими обдарувала нас цивілізація, є це можливість міряти час і найкраще його використовувати. За одну годину ми тепер можемо зробити стільки, скільки сто літ тому назад робилося за двадцять годин, і коли тоді за страту кількох хвилин вішали, то яка ж кара повинна бути за цей злочин тепер?

Цезар заплатив життям за те, що трохи загаявся із прочитанням поданого йому листа про змову в сенаті. Зволікання завжди тягне за собою небезпечні наслідки. Полковник Раль, начальник війська у Трентоні, грав у карти, коли гонець приніс йому вістку, що Вашингтон перейшов Делеваре. Раль уважав можливим прочитати листа щойно по скінченні гри. Було запізно. Він уже не встиг зібрати свого війська, тому, що ворог був уже у самому таборі. Кілька хвилин спізнення спричинили цілковиту поразку.

Успіх є дитиною двох простих чинників: пунктуальності і докладності. У кожному, навіть найщасливішому житті, трапляються критичні моменти, коли розум вагається, коли нерви слабнуть і воля відмовляє послуху. У такі хвили праця цілого життя може піти намарне.

Генерал Путнам орав разом із своїм сином своє поле в Конектікуті, коли дістав вістку про битву під Лексінгтон. Він не стратив ані хвилини. Наказав міліції негайно слідувати за ним, їхав цілу ніч і прибув до Кембріджа вдосвіта у тій самій кольоровій сорочці, що в ній застала його вістка про битву.

Пора молодости — каже Рескін — є періодом творення, будування, виховання. Нема в цій порі ні одної години, що не мала б призначення, нема ні одного моменту, що його страта не потягнула б за собою безповоротної страти наших добрих намірів і постанов.

Африканське Товариство в Лондоні постановило вислати дослідника Ледаржа до Африки. Отже, запитали його, коли він буде готовий до від'їзду. Ледарж відповів, не вагаючись: «Завтра рано».

Коли Жана Евіса, що став пізніше графом у стейті Вінцент, запитали, як швидко він зможе вирудитися на свій корабель, то він відповів: «негайно».

Кожна страчена хвиля — сказав Наполеон — є містком для нещастя.

Енергія, що її тратимо на відкладання до завтра нинішніх обов'язків, часто вистачила б на виконання самого діла. А як тяжко і неприємно братись до праці, що ми відкладали! Те, що у відповідний момент ми зробили б із приємністю, а навіть із запалом, через кілька днів чи тижнів видається неприємним тягарем. На листи найкраще відповідати зараз по їх одержанні. Швидше виконання позбавляє працю всього, що в ній є неприємного. Відкладати — значить ухилятися від роботи, а збиратися щось робити у майбутньому, — значить нічого не робити...

Єдиним моментом енергії та сили є біжучий момент! Людина, що не хоче виконати своїх постанов, коли вони ще свіжі, не може мати жодної надії на добре майбутнє. Усі її наміри розпорошаться у вирі життя або поринуть і занидують у сні лінивства...

Коли я маю щось робити, то йду і роблю! — відповів Ралейг.

Людина, що працює швидко, досягає своєї мети, хоча б і не без помилки, а людина, що завжди все відкладає, нічого не досягне, коли б навіть була більш освіченою і здібною, ніж інші...

Небагато людей може зауважити ту годину, коли їх починає опановувати лінь. Декотрих вона огортає по обіді, інших по сніданні, а ще інших о сьомій увечері. У житті кожної людини є завжди посеред дня певна година, що її неодмінно треба використати, коли ми хочемо зберегти цілий день. У більшості людей рання година є підставою успіху цілого дня. Даніель Вебстер писав щоденно перед сніданком 20-30 сторінок... Брак рішучості стає в людей хворобою, а відкладання всього на пізніше є симптомом цієї хвороби. На брак рішучості є лише один лік, а саме: швидка постановка. Інакше хвороба набирає щораз більшої сили і вбиває всі наміри й плани. Хто вагається — той загинув.

Треба сказати, що більшість видатних людей уставала дуже рано. Петро Перший уже вдосвіта був на ногах. «Хочу зробити життя якнайдовшим — казав він — і тому сплю якнайменше». Альфред Великий уставав перед сходом сонця. Колюмб плянував свою подорож, а Наполеон свої походи, в сутінках світанку. Копернік, як і інші астрономи давні й новочасні, уставав надзвичайно рано. Кеплер і Ньютон уставали о 5-й рано. Вашингтон засідав до праці, коли все оточення його ще спало.

Вальтер Скотт був надзвичайно точний. У цьому власне полягала причина його величезної продуктивності. Його засадою було — відповідати на листи в той самий день, як їх одержував. Уставав о 5-й годині ранку. До снідання

устигав зробити більшу частину своєї денної праці. Одному юнакові, що просив його поради, Вольтер Скотт писав: «Ніколи не сиди без праці. Уникай того, що жінки називають «марудством». Роби негайно те, що маєш зробити, а відпочивай щойно по скінченні праці, але ніколи перед тим».

Як часто ми зустрічаємо людей, що їм завжди бракує часу! Просто здається, що в них пропала якась частина часу і вони стало й марно її шукають. Так ніби вони є акуратні, але завжди спізнюються. Вони не порушують своїх зобов'язань і не занедбують своїх обов'язків, але систематично беруться за них надто пізно, коли відповідна пора вже минула.

Пунктуальність і швидкість є матір'ю довіря до нас із боку чужих людей, бо вони показують, що наші власні справи є в порядку.

Скільки людей, що змарнували своє життя, можуть датувати початок своєї руїни від страчених п'яти хвилин.

(За книжкою О. Мардена «Воля і успіх»
у перекладі В. Приходька)

3 ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ:

Одна наша читачка пише:

Я перечитала у листопадовому числі «Юнака» думки юнака п. н. «Про що розповідає осінній вітер» Він закінчує це так: «А що ви думаєте?»

А я йому відповідаю ось так:

Горить свічка на моїй долоні
6 січня в місті Трентоні.
...Синявий дим
як чарівний килим,
я лину серцем за ним;
несу свій пластовий каптан —
далеко на Софійський майдан.
...Тут Богдан на коні-змієві,
А я із ним у Києві.
22 січня... Соборність... Воля,
Співаємо всі «Ще не вмерла...»
Тисячний гомін... Слава... слава...
Так родилась нова Українська Держава.

Так я думаю!

Пл. уч. Віра Микитин
Гурток «Волошки», 22 Кур. УПЮ-ок
ім. Н. Кобринської, Трентон, США

ПІДТАКУВАЧ

Стінний Годинник зовсім
зіпсувався —
На кожнім кроці грубо помилявся,
А Маятник покинував однак:
«Так — так!
Так — так!»

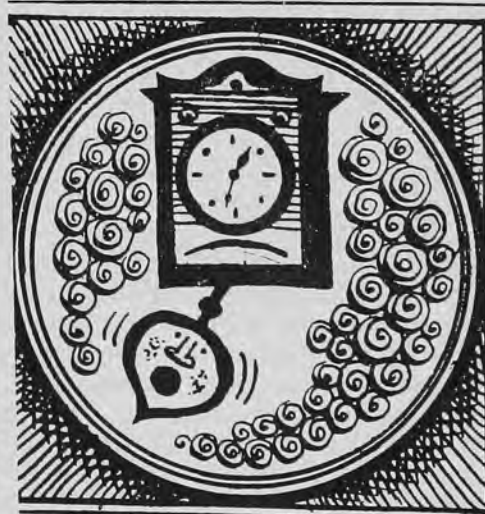

ДОРОГИЙ ПЛАСТУНЕ!

Ти, певно, не любиш листів читати.
Але послухай — щось маю сказати.
Вліті можеш сидіти вдома. —
Такого нам не треба «бома».
Спи, як ховрах, хоч цілий день. —
Наш гурт співатиме пісень.
Вдихай глибоко місцевий дим,
А в нас бринить «Пластовий гимн»!
Пускай радіо на цілий «блок». —
Купатись підеш ми на «док».
На телевізії сиди й щодня,
Нам куховарення — бредня!
Не встелюй ліжка — пощо митись?!..
Чи хочеш зі мною посваритись?
Тож добре! Радо! Приїжджай!
Подам я руку — скажу «гай»!
Тож поговорим, пожартуєм,
Та й у простори помандруєм.
Побачиш сам наш світ чудовий!
Щасливий будеш та здоровий.
Відважний будь же — не лякайся,
До табору вибирайся!
Якщо не маєш Ти охоти
Попластувати три суботи,
То більш просить Тебе не буду,
Як Ти пластун — прийдеш без труду!

СКОБ!

Ст. пл. Тарас Р. Лончина, ПБ.
зв язковий 13 Куреня УПЮ-ів
ім. ген. хор. Т. Чупринки,
Дітройт

ВИСЛІДИ ТОЧКУВАННЯ ЗМАГУ ЮНАЧОК, що відбувся в 1970 році під гаслом "ПЛАСТ — НАША ГОРДІСТЬ І МРІЯ"

КУРЕНІ

1. 34 Курінь ім. 500 Героїнь із Кінгіру, Сиракюз, США	30 членів 2683 точки
2. 30 Курінь ім. Софії Галєчко, Нью-Йорк, США	38 " 2597 "
3. 18 Курінь ім. Олени Пчілки, Нью-Йорк, США	45 " 2557 "
4. 2 Курінь ім. Лесі Українки, Нью-Йорк, США	37 " 1727 "
5. 4 Курінь ім. Олени Пчілки, Мельборн, Австралія	16 " 1668 "
6. 8 Курінь ім. Княгині Ольги, Мельборн, Австралія	22 " 1363 "
7. 10 Курінь ім. Ольги Кобилянської, Дітройт, США	93 " 1319 "
8. 14 Курінь ім. Ольги Басараб, Мельборн, Австралія	1232 "
9. 40 Курінь ім. Княгині Ольги, Боффало, США	43 " 1184 "
10. 14 Курінь ім. Олени Теліги, Філадельфія, США	46 " 1164 "
11. 38 Курінь ім. Марусі Тарасенко, Пассейк, США	55 " 943 "
12. 20 Курінь ім. Марти Борецької, Ньюарк, США	48 " 941 "
13. 42 Курінь ім. Ориси Завісної, Йонкерс, США	23 " 939 "
14. 22 Курінь ім. Наталії Кобринської, Трентон, США	15 " 847 "
15. 44 Курінь ім. Оксани Джиджори, Ньюарк, США	44 " 824 "
16. 4 Курінь ім. Ольги Басараб, Філадельфія, США	48 " 766 "
17. 6 Курінь ім. Лесі Українки, Аделаїда, Австралія	24 " 500 "
18. 18 Курінь ім. Наталії Кобринської, Мельборн, Австралія	21 " 430 "
19. 36 Курінь ім. Марка Вовчка, Чикаго, США	58 " 225 "
20. 8 Курінь ім. Віри Бабенко, Гартфорд, США	15 " 174 "
21. 46 Курінь ім. Княгині Ярославни, Коговз, США	20 " 125 "

САМОСТІЙНІ ГУРТКИ

1. Гурток "Бджілки", Ст. Олбанс, Австралія	12 членів 2218 точок
2. Гурток Самітниць "Далекі обрії", США	14 членів 1920 точок
3. Гурток "Кобри", Мельборн, Австралія	8 членів 890 точок
4. Гурток "Євшан Зілля, Мельборн, Австралія	3 члени 705 точок
5. Гурток "Жуки", Мельборн, Австралія	3 члени 145 точок

Членки 34-го Куреня УПЮ-ок ім. 500 героїнь із Кінгіру, Сиракюзи, США — першуні у міжкrajовому змагу юначок в 1970 р. У першому ряді посередині — курінна пл. вірл. Оля Опар, за діловодства якої курінь здобув 1-ше місце. Третя зліва в останньому ряді — теперішня курінна, пл. розв. Оксана Сенник. Перша зправа в першому ряді зв'язкова куреня, пл. сен. Марія Логаза.

Самостійний гурток УПЮ-ок "Бджілки" із Ст. Олбанс, Австралія, із своєю впорядницею п. Н. Штиндюю.

*Чи Ви вже
вирівняли
передплату?*

6.00 ДОЛ.

На запит, як тобі сподобався міжкrajовий змаг, що проходив в 1970 р. під гаслом «Пласт — наша гордість і мрія»? Редакція «Юнака» одержала такі відповіді:

Пл. вірл. Оленка Ганушевська, з гуртка самітниць «Далекі обрії», Провіденс, Р. Айленд, США:

Мушу сказати, що з цього змагу я дуже багато навчилася. Перший квартал мені особливо подобався. В ньому я мала нагоду пізнати листовно двох дівчат, з якими я чулася споріднена через ту саму рідну мову та почуття українства. Мені було дуже цікаво почути, як пластунка приблизно мого віку, з приблизно такими самими зацікавленнями і національностями тієї самої, що я, живе з другого боку світу, між людьми цілком іншої вдачі... мені було дуже дивно, як я могла так легко нав'язати товариський зв'язок з двома дівчатами, що я їх в житті ніколи не бачила...

Писання історії гуртка було цікаве і помічне нам, бо інакше багато з нас не знали б, звідки гурток походить, чому і коли він був заснований і як він виповняє свою мету...

Пл. уч. Таїса Шеремета, з гуртка самітниць «Далекі обрії», Бінггемтон, Н. Й., США

Таїса вступила до гуртка щойно влітку 1970 р. Тому брала участь в його діяльності тільки в останньому кварталі.

Виготовлення історії куреня-гуртка було добре завдання, бо історії всіх куренів — це історія Пласту на еміграції. Бібліографія пластових ви-

дань — це також була дуже корисна річ для Пласту, але дуже нудна до писання. Третя точка завдання — це приповідки, що відносилися до 1, 2, 5 і 11-ої точок Пл. Закону. Це завдання було приємне, хоча тяжко було знайти відповідну приповідку. При цій нагоді прочитала я дуже багато приповідок, а деякі порівнювала з американськими...

Пл. розв. Маруся Павлишин, з гуртка самітниць «Далекі обрії», Фергус Фолс, Мінна., США.

Я багато скористала з цього змагу... У 2-ому кварталі завдання не було тяжке, але ми багато допомогли тим, що не такі щасливі як ми. Я ще дотепер ходжу до дому сиріт. Наші відвідини справляють дітям велику радість. Найважливіше — в цьому змагу я зрозуміла, що точність є дуже важливим елементом у нашому житті і тяжко є її практикувати...

**УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ
Теодосія Волошина**

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO

Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу
- Нотаріально завіряє всі потрібні документи.

УКРАЇНСЬКІ АЛЬПІНІСТИ В ЕКВАДОРІ

Почалося з того, що Орест Заклинський, молодий лікар, задзвонив до Андрія Навроцького, молодого «дизайнера» і пластуна, та піддав йому ідею альпіністичної прогулянки. Так то два українці, до яких долучилися ще два шкільні товариші Ореста, поїхали до Еквадору. Для Андрія Навроцького, з яким я мала інтерв'ю, — це не перша альпіністична спроба. Вже кілька років тому він мандрував по горах Адірондак, по горах Нью Гампширу та Каліфорнії.

До такої прогулянки треба було довго підготовлятися. Альпіністи щотижня мали сходини, розділили працю і сконтактувалися з американським альпіністичним клубом. Найважливішим було дізнатися про клімат країни. На жаль, місяць листопад, в якому вони планували подорож, є в Еквадорі дуже мокрий.

Андрій Навроцький на узбіччю гори Котопаксі

Тому, що до такої подорожі треба спеціального виряду, альпіністи повезли з собою нейлонові шатра (по чотири до п'ять фунтів ваги), які можна поставити на снігу, спеціальні сокири, газові кухонки і відводнені харчі. Орест Заклинський взяв ліки та маленьку аптечку. Наші альпіністи не знали, що буде вигідніше в дорозі до снування — м'яка підкладка чи матрац до надування. Вони переконалися, що при дуже низькій температурі матраца до надування тріскають.

На моє питання про труднощі й небезпеки Андрій відповів, що найбільше їм докучав брак нормального тиснення повітря. На верхах гір тиск повітря нижчий, і тому важко дихати, відчувається біль голови і робиться слабо. Друга перепона — це сніг, з яким альпіністи завжди стічаються.

Наші мандрівники відбули дві прогулянки. Перша — на гору Котопаксі, згаслий вулкан (19,498 стіп), тривала три дні. Вони зіїхали «джіпом» до висоти 13,000 стіп, а від цього пункту йшли вгору пішки. Крім Андрія і Ореста та їх двох товаришів, ще йшли еквадорські про-

відники, студенти. Група розділилася на дві частини, по три члени в кожній. Всі в групі були прив'язані один до одного дуже сильними шнурками з прайлону.

Мандрівники в дорозі на гірський шпиль. Далеко (зліва) видно шпиль гори Ілініса, на яку вони також вийшли.

Перша зупинка під час їхньої прогулянки була на висоті 14,000 стіп, де альпіністи відвідали хатку індіанської родини, яка там живе. Там і переспали ніч. При другій зупинці — на висоті 14,500 стіп — збудували головний табір. По кількох годинах снування альпіністи рушили вгору. Від того пункту до вершка треба було йти вісім до дев'ять годин. Мандрівники щокілька хвилин коротко відпочивали, а щогодини зупинялися на довшу передишку. На щастя, була добра погода, і альпіністи здобули верх гори. Поворот в долину був тяжчий ніж угору, бо мандрівники були змучені, і тому це була більше небезпечна дорога. О 12-й годині дня їх заскочив буревій.

На другу гору альпіністи йшли два і пів дня. Ця гора, Ілініса (17.273 стіп), має два шпилі. Альпіністи вибрали південний, вищий. Ілініса нижча від Котопаксі, але стрімкіша. До них прилучилися ще два студенти, і альпіністи розділилися на дві групи по чотири в кожній.

Можна запитатися, чому наражували себе на такі невгоди та небезпеки? Андрій Навроцький вияснив, що людям, які люблять пригоди і визов небезпекам, альпіністичний спорт дає багато вдоволення. Також нагородою за важкі зусилля під час таких альпіністичних мандрівок є чудові краєвиди, що їх можна побачити з вершків гір. Любити природу Андрій Навроцький навчився у Пласті, коли був ще юнаком і їздив на прогулянки і табори.

Ст. пл. Уляна Близнак
Нью-Йорк, США

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хві зараз повідомить про це адміністрацію "Юнана",
подаючи свою давню й нову адресу.

Дорогий Комарику!

Страшенно мені прикро було прочитати (у «Юнаку» за квітень ц. р.) про Твій випадок та про те, що Ти тепер мусиш сидіти у кріселку і не можеш собі вільно всюди літати.

Хоча Ти і Твоя родина не раз мені добре надокучили на таборах, і мої ноги звичайно довгий час цілі в ранах від Ваших укушень, — але тепер то таки Тобі співчуваю. От тому, щоб Тебе трохи розрадити і дати Тобі щось до роздумування, а може і до живих розмов із мушкою, хочу Тобі поставити питання, яке в останніх часах мучить більше як давніше мене і моїх товаришок і товаришів.

Скажи мені, чому у нас так мало таких, щоб дотримувалися 5-ої і 7-ої точки пластового закону? Чому звичайно всі такі похопливі підозрівати інших про все найгірше? Чому кожна сплітка, а ще як погана, оббіжить усіх немов вітер, а про добрі речі так рідко говориться? А передусім, чому ми всі такі швидкі посуджувати себе про різні речі, часто не перевірюючи навіть, чи це правда і не даючи нікому можливості вияснити чи виправдати себе? Чи можеш мені сказати?

Маруся

— Чи читала Ти, мушко, того листа, що прийшов до мене від Марусі? Що кажеш на нього?

— Скажу Тобі, що — літаючи тепер по домішках — чую, що юнацтво багато на цю тему говорить дискутує і гарячкується. Чомусь ця тема тепер дуже актуальна.

— Не лише тепер. Вона, здається, завжди була актуальною. Скільки я розмов, спліток на тему, хто що «зробив», чув уже на таборах, у шатрах після нічної тиші чи при різних зайняттях.

— Може справді, люди зашвидкі до осуджування, до висновків, не лише у нас, але і взагалі???

— А вже найшвидші до цього то це — дівчата...

— Ти не маєш зовсім рації тепер так мене вколоти, мій любий комарчику, бо я Тобі зараз відповім, що і хлопці не найкращі: і взагалі та й у Пласті також. Так пригадай лише собі і ста-

райся бути об'єктивним, чи все, що Ти чув досі, що «вона така», а «він сякий», а «Ви знаєте, що вони сказали»... виходило лише із дівочих уст?

— А Ти не потребуєш зараз ображатися. Краще порадь мені, що відповісти на ті питання, які наша юначка поставила типово по-жіночому — не одне, а відразу п'ять.

— Не знаю. Може відповідай, що таке лежить уже в людській вдачі.

— А Тебе задовольнила б така відповідь? Напевно ні! Знаєш, я тепер з нудів, багато читаю і недавно натрапив на таку, здається, чи не арабську казку. І я подумав собі, що розповім її Марусі, або ж напишу їй замість відповіді на всі її питання.

Послухай: Один чоловік посуджував свого сусіда-друга про різні погані вчинки. Але щобільше — він розповідав це все довкруги, кому лише мав нагоду, щоб і інші так почали думати. Люди повірили йому і відвернулися від осудженого. Але по якомусь часі виявилось, що він зовсім невинний, а все, що йому закидали, було оперте лише на сплітках.

Дуже це тоді вразило цього чоловіка, що він своїм язиком таку кривду спричинив, і він пішов до славного мудреця та розповів йому, як гризе його сумління, просячи про пораду.

Мудрець довго мовчав, а вкінці сказав:

— Візьми велику подушку із пір'ям, вийди у поле, роздери подушку так, щоб усе пір'я висипалося. Чоловік це зробив, вітер пір'я розвіяв на всі сторони світу.

Тоді чоловік прийшов знову до мудреця і питає:

— А що тепер?

А мудрець відповів:

— Іди та збирай усе пір'ячко. А як збереш усе до одного і складеш у подушку — тоді кривда, яку ти заподіяв своєму сусідові, буде направлена...

ВШАНУВАЛИ ЗАСЛУЖЕНОГО ПЛАСТОВОГО ДРУГА.

З нагоди 75-річчя від дня народження

пл. сен. ЛЕОНІДА БАЧИНСЬКОГО з Клівленду, США,

члени Осередка Праці Українського Пластового Сеньйорату у Клівленді, США, склали на пресфонд «Юнака» \$62.52. — Бажаючи дальших успіхів при видаванні дуже цінного журналу «Юнак», вітаємо пластовим привітом — Скоб!

Пл. сен. БОГДАН КОВЧ
скарбник ОП УПС
Клівленд, США

ЩО НОВОГО В ПЛАСТІ

ДРУГА КРАЙОВА

ПЛАСТОВА ОРЛИКІЯДА В АВСТРАЛІЇ

Друга Пластова Орликіяда в Австралії відбулася в Мельборні в днях від 15 до 18 травня ц. р. при співучасті понад 40 представників курінних та гурткових проводів, які репрезентували 14 куренів та самостійні гуртки, що діють під сучасну пору на терені Австралії: в Аделайді, Джілонгу, Сіднею та Мельборні.

Програма Орликіяди і зустрічі провідників юнацтва складалася із двох головних частин: між-станичного змагу юнацтва, який відбувся у формі прилюдної імпрези для ширшого громадянства, та ділових нарад, якими проводила пл. вірлиця Дзвінка Добрянська, маючи як заступників пл. вірлицю Надію Павук, пл. розв. Андрія Глуханюча та як писарів пл. розв. Тамару Штинду і Віру Дякун.

Між-станичний змаг переведено у такий формат як у першій Пластовій Орликіяді на терені Австралії в 1970 р. Поодинокі пластові станиці заступали вибрані до цього юнаки та юначки. І так Сідней заступали: Роман Вовк, Степан Василик та Тереса Бардич; Аделайду: Христина Пасичинська, Наталка Муравська та Петро Кліш; Мельборн: Ірина Баран, Андрій Глуханюч та Юрко Ткач.

Першунами змагу залишилися знову пластуни з Мельборну, здобуваючи 280 точок. Друге місце здобула Аделайда (270 точок), а третє — Сідней (250 точок). Помітна мала різниця точок дала доказ, що юнацтво цього року перевело належну підготовку до Орликіяди і це є запорукою успіху для чергової Орликіяди на австралійському терені. Питання, що входили у зміст змагу, зосереджувалися в цьому році на тогочасній економії України, сучасних українських письменниках, мистцях, організаційній побудові Пласту, як і також були питання з історії України, математики, фізики та сучасних світових проблем.

Змагом проводила п. Віра Федевич із допомогою пл. вірлиці Д. Добрянської та Н. Павук, а суддями були пл. сен. Наталка Гриневич і Валентин Микитенко — крайові коменданти в Австралії та ст. пл. скоб Богдан Бриндзя, господарський референт КПС в Австралії. Мистецькою частиною програми, в якій брали участь молоді пластові мистці, кермувала пл. сен. Слава Болюх.

Учасники 2-гої Пластової Орликіяди в Австралії, що відбулася у травні ц. р. в Мельборні. Посередині в 1-ому ряді голова КПРади в Австралії, пл. сен. Микола Осідач.

Учасниці Другої Пластової Орликіяди в Австралії із ККП-ок, пл. сен. Наталкою Гриневич, посередині в 1-ому ряді.

Усі учасники змагу одержали пропам'ятні медалі, а першу ленту до станичного прапора.

Ділові наради активу юнацтва були вповні в руках юнацьких провідників, які теж виголосили короткі доповіді на такі теми:

1. Яке відношення повинні мати юнаки до українства?

2. Чому пластун мусить говорити українською мовою, які з цим зв'язані труднощі та як їх поборювати?

3. Що значить пластова присяга?
4. Які причини занепаду курінної праці?
5. Настанова до пластових проб;
6. Як робити пластові табори цікавими?
7. Праця юнацьких куренів для підготовки ЮПЗ та в часі ЮПЗ;
8. Рекомендації ПКД і як їх юнацтво має розуміти?

Після доповідей відбулися дискусійні групи, які винесли заключення та відповідні пропозиції.

Крім цих двох головних точок Пластової Орликіяди відбулися в її рямцях товариські зустрічі, спортивні змагання та відвідини міста.

Другу Пластову Орликіяду та ділові наради провідників УПЮ відкрив голова Крайової Пластової Ради, пл. сен. Микола Осідач, та голова Крайової Пластової Старшини, пл. сен. Ігор Григорович. На Орликіяду наспіли письмові привіти від голови Головної Пластової Ради, пл. сен. Ольги Кузьмович, і голови Головної Пластової Булави, пл. сен. Василя Палієнка.

Усі учасники цієї великої пластової імпрези вписалися в книгу-реєстр Пластових Орликійад, започатковану минулого року в Австралії, яка в

Учасники Другої Пластової Орликіяди в Австралії із ККП-ів, пл. сен. Валентином Микитенком, посередині в 1-ому ряді.

міжчасі зробила дорогу до США і назад та буде далі мандрувати через океан, продовжуючи реєстр учасників Пластових Орликійад на терені Австралії та США.

І. Г.

ЯК ПРАЦЮЮТЬ УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ У КЕНТ?

Цього року нам знову пощастило відновити в університеті міста Кент, Огайо, США, «Український клуб».

Нас тут мало, але ми хочемо багато зробити для української справи. Велика біда в тому, що багато студентів, які є українського походження, не знають української мови. Тому вони відпадають, бо сходини і дискусії в нашому клубі відбуваються українською мовою. Ми не можемо їх ніяк зацікавити. А кожна мова вмирає, коли нею не говорять і її не плачуть. Важка проблема до розв'язання — але ми не зневірюємося. Хоч поволі, але йдемо вперед.

Опікуном нашого клубу є д-р Л. Винар, а організаторкою ст. пл. вірлиця Ліда Боднар. До управи цього року увійшли: голова — ст. пл. вірлиця Оксана Клос, заст. голови — Н. Стадник (член СУМА), писар — ст. пл. вірлиця Л. Боднар, а скарбником є Д. Гуменюк.

На університеті в Кент студіює поважна кількість чужинців, бо це великий і добрий університет. Нашим першим завданням було влаштувати виставку, щоб показати наше народне мистецтво, а рівночасно інформувати про Україну та спростовувати невірні факти, яких є безліч.

Виставка була в новій бібліотеці та звертала своїми правдиво мистецькими експонатами увагу відвідувачів. Вона тривала два місяці та

На ілюстраціях вітрини з експонатами мистецької виставки Українського Студентського Клубу в Кент, Огайо, США.

двічі змінено її експонати. Також група українських студентів, членів СУМА, виступала на фестивалі із національними танками.

Ми маємо пляни діяльності на майбутнє. Вони амбітні, але ми оптимісти й сильно віримо, що добра робота принесе успіх. Ми домагаємося, щоб українська мова була прийнята урядово на університеті. Справа нелегка, бо тут навчають російську мову. Але ми пластуни звикли в Пласті поворювати всі труднощі й перепони.

Ми хочемо — ми віримо — ми напевно досягнемо!

Ст. пл. вірлиця Оксана Клос
Кент, Огайо, США

СВЯТКУЄМО 20-РІЧЧЯ НАШОЇ ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ В НЬЮАРКУ

20-річчя — це не абияка подія у житті пластової станиці. Тому, коли мені доручили описати виставку пластових експонатів у пл. домівці, я, взявши свого невідступного в таких випадках приятеля — фотографічний апарат, вибралася до нашої пл. домівки.

Відчинивши двері, я почувалася як Алядин, який потер шматинкою чародійну лампу. В домівці розносився запах свіжих, ялинкових гілок, якими вона була прибрана.

В одному кутку великої залі, як доказ діяльності новаків, були різні експонати їхнього гнізда "Лісові Мандрівники". І чого ж тут не було! Морська фльота, військо павучків і гурток гостей з іншої планети — роботів, праця роя "Зайчики", літаки новаків "Вовків". На вирізнання заслуговували модель Запорозької Січі і рисунки новака Володимира Пітя з роя "Рисі". Крім цього був гарно виконаний тотем роя "Дятелі" та багато інших предметів.

Далі була дуже старанно укладена виставка книжок станичної бібліотеки і пластових видань, яку приготувала станична бібліотекарка, пані О. Ткач.

Не залишилися позаду і юнаки. Тут можна було бачити притаманні хлопцям експонати: морелі бою під Полтавою і наступу УПА, модель пластового табору, таблицю з пластовими вузлами і будовою польових кухонь, модель телеграфу та книги гуртків і куреня.

На ще одному столі у цій кімнаті були виставлені курінні та гурткові книги обох дівочих куренів:

Експонати 20-го Куреня УПЮ-ок ім. Марти Борецької. Між ними хліб і сіль — символи української гостинності.

Скарби гнізда новачок "Лісова Поляна"

Подруга, ст. пл. Л. Сигіда, і юначка І. Пелех у кімнаті 44-го Куреня УПЮ-ок ім. Оксани Джиджори.

Братчик Борис Мицьо біля експонатів гнізда новаків "Лісові Мандрівники".

20-го куреня УПЮ-ок ім. Марти Борецької та 44-го куреня УПЮ-ок ім. Оксани Джиджори.

Своєрідно виглядали кімнати коша пластунок. 20-ий курінь юначок ім. Марти Борецької вітав своїх гостей традиційним українським звичаєм — хлібом і сіллю, а ціла кімната впродовж святкування 20-річчя була втримана у стилі українського народного мистецтва: мапа України з мотивами вишивок, притаманних даним областям, українська кераміка, писанки і ляльки, вбрані в гуцульських одягах. Крім цього були таблиці з майстерно виконаними пластовими вузлами і пластовий закон, представлений як шлях до вдосконалення себе.

Кімната 44-го куреня юначок ім. Оксани Джиджори була влаштована з чисто пластовою тематикою. Здавалося, що людина на мить залишає душне місто і знаходиться на будь-якій із пластових осель. Долівка була встелена трав'яним килимом з шатром в одному куті та пластовим вогником у другому. З отвора в шатрі виглядала маленька постать добре нам знаного "таборового бурундучка", а на гілках ялинки розмовляли білка зі совою.

В кімнаті гнізда новачок "Лісова Поляна" привітали нас різнокольорові птахи роя "Суслики". Чарівні глечики трипільської доби, роботи роя "Зайчики" та зозульки наймолодшого роя "Зозульки". Головним сторожем цих багатств був куцхвостий, довговухий зайчик.

Однією з найбільших атракцій були образи, мальовані нашою молоддю кошовою, ст. пл. Любою Мазяр: маки, Св. Юрій, боз, кобзар, берези та інші.

Виставка 20-річчя була влаштована виключно силами молодшого членства нашої пластової станиці. Це все залишило у мене враження, що слова: "Ми ростем, ми надія народу..." не є пустою фразою.

Ст. пл. Роксоляна Мицьо, ВЕРХ.
Ньюарк, США

НА ПОРОЗІ ЖИТТЯ ДОРОСЛИХ...

14 молоденьких дебютанток із своїми партнерами на традиційній пластовій забаві в Ньюарку. Від ліва — О. Паславська, К. Ільницька, Д. Цап, К. Кузів, Т. Басняк, Х. Колєнська, М. Возняк, Х. Возняк, З. Стебельська, А. Хома, М. Гуралечко, М. Богацька, Х. Миндюк, Ю. Тиховська.

Чи є кращі між квітками
Та над весняні?
Чи є в житті кращі літа
Та над молодії?

Двічі на рік пишні квіти
Та не процвітають;
В житті літа найкращії
Двічі не бувають...

Л. Українка

І так завершили ми свої дитячі, веселі роки та станули на порозі нового для нас життя увечері 20-го лютого ц. р., коли здійснилася наша мрія та прийшла презентація 14 молоденьких дебютанток-пластунок.

Презентація цьогорічних дебютанток-юначок із гуртка "Калина" з 44-го Куреня УПЮ-ок ім. Оксани

Джиджори в Ньюарку відбулася в залі, прикрашеній китичками червоних ягідок калини, при відблиску кришталевих свічників і миготінні свічок. Неначе у сні-казці виходили повільними кроками на залю дебютантки в довгих, білих суконках із китицями пахучих, ніжних роменів та пуп'яшків маленьких рожевих троянд — немов символів молодих дебютанток. Кожну з них супроводжав вибраний товариш у вечірньому святочному вбранні.

Дебютанток вітав сердечними і теплими словами друг станичний, пл. сен. Дам'ян Ліщинський, впроваджуючи нас на нову повну новостей, але й небезпеки та відповідальності дорогу "дорослих".

Так як перший дебют пластунок

у Ньюарку, що відбувався перед 16-ти роками, так і цьогорічний проходив під проводом невсипущої приятельки пластової молоді, пані А. Хомової, якій допомагав п. Ярослав Яворський.

Під звуки мелодійного вальса і під миготіння свічок попливли через залю дебютантки в першому танку із своїми батьками, а опісля із своїми партнерами.

На жаль, цей радісний та чарівний для нас вечір проминув дуже швидко, але спомин про нього далі живий у наших думках та напевно залишиться надовго.

Пл. розв. Христя Возняк
Гурток УПЮ-ок "Калина"
Ньюарк, США

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

- + Зимні і теплі перекуси, сніданки, полуденки + содові води
 - + морозиво + солодощі — теж вибагливі, імпортовані
 - + шкільне і канц. приладдя + українські і чужомовні часописи.
- «Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ В БОФФАЛО ВІДЗНАЧИЛА СВОЄ 20-РІЧЧЯ

У грудні 1970 р. Пластова Станиця в Боффало, США, відзначила святочно 20-річчя свого існування. Із цієї нагоди провід пластової станиці видав гарно оформлену збірку-одноднівку із численними світлинами, яка подає повний перегляд праці Пластової Станиці в Боффало від 1950 року та історію її юнацьких та новацьких частин, як також історію Пластової Оселі біля Боффало — “Новий Сокіл” Передове місце у збірнику посвячено тому, хто був душою Пластової Станиці в Боффало та найбільшим

ентузіастом таборової оселі “Новий Сокіл”, бл. п. Сірому Левові — Начальному Пластунові.

У відзначуванні 20-річчя, у якому взяло участь усе пластунство, провід станиці, представники Крайової Пластової Старшини у США та численне громадянство, була Служба Божа в наміренні Пласту, складання вінків на могилі св. п. Начального Пластуна — Сірого Лева та пл. сен. А. Антонишина, колишнього юнацького виховника і першого провідника Пластової Групи в Боффало. Після цього відбу-

лася виставка праць пластової молоді і бенкет для громадянства з мистецькою програмою у виконанні пластової молоді.

Для наших читачів подаємо із збірника Пластової Станиці коротко найцікавіші моменти з історії обидвох юнацьких куренів, які відомі широко із своєї успішної пластової діяльності, зокрема курінь юначок під безупинним зв'язківством пл. сен. Оксани Бережницької.

40 КУРІНЬ УПУ-ОК ІМ. КНЯГІНИ ОЛЬГИ

40 Курінь УПУ-ок ім. Княгині Ольги в Боффало, США, із своєю зв'язковою, пл. сен. Оксаною Бережницькою і порядницями посередині. Світлина п. Павло Василишин.

40-ий Курінь УПУ-ок у Боффало має сьогодні 4 гуртки і нараховує 44 члени. Постає він із гуртка “Ластівки” у 1950 р., впорядницею якого була тоді ще ст. пл. Оксана Бережницька. Від літа 1951 року юначки таборують на новій пластовій оселі “Новий Сокіл”, а коли у 1953 році до гуртка переходять рій із новацтва, разом підготовляються із самостійного гуртка створити вкінці курінь юначок. За патронку обирають собі юначки Княгиню Ольгу, а барвою курінної хустини

— бронзову. Юначки працюють пильно в усіх пластових зайняттях та змагах, беруть участь у Ювілейній Пластовій Зустрічі в Канаді в 1957 р. у 45-річчя Пласту, а відтак — у крайових змаганнях із приводу Мазепинського року.

Влітку 1961 року 10 членів Сам Гуртка юначок разом із своєю зв'язковою, пл. сен. О. Бережницькою, їздили до Вінніпегу на відкриття пам'ятника Т. Шевченка у 100-річчя його смерті та при цій нагоді брали участь у Пластовій

Зустрічі у Вінніпезі. Разом із цілим пластунством, а особливо із юнацтвом Боффало, юначки міцно відчують утрату св. п. Начального Пластуна — Сірого Лева, який живучи в Боффало цілий час цікавився їхньою працею та був готовий до порад і підтримки. У 1962 році остаточно затверджено самостійні гуртки юначок куренем ім. Княгині Ольги та надано йому число 40. У цьому році на ЮПЗустрічі на “Вовчий Тропі” курінь юначок здобуває 1-ше місце в рятівництві на воді та 2-ге місце в піонерстві. У 1965 р. у юнацькому змагу на території США гурток юначок “Соловейки” здобуває 2-ге місце у загальному точкуванні. Багато пластунок перейшли через ряди цього куреня упродовж цих останніх 20-ти років, багато із них стало пластовими провідницями, виховницями, зразковими українками - громадянками та матерями.

В НЬЮ-ЙОРКУ

можна вплачувати передплату за «Юнака» у пластовій крамниці «МОЛОДЕ ЖИТТЯ».

В ТОРОНТІ

можна вплачувати передплату за «Юнака» у пластовій кооперативі «ПЛАЙ».

Печатка на пропам'ятнім коверті із приводу посвячення прапора 27-го Куреня УПЮ-ів. Проект печатки виконав пл. сен. М. Борачок.

Юнаки почали працювати на рівні з юначками у 1950 році, але перший справжній гурток юнаків — "Лис" zorganizувався в 1951 р., а його впорядником став ст. пл. Маріян Стасюк. Із кожним черговим роком кількість юнацтва зростає та творяться нові гуртки, але zorganizувати їх у курінь не було легко через часті зміни та виїзди. А проте дуже діяльний гурток "Вовків" здобуває на Міжкрайовій Зустрічі із приводу 45-річчя Пласту у Канаді в 1957 р. два перші місця у міжгурткових змаганнях. Щойно в 1959 році zorganizовано під проводом ст. пл. сен. А. Антонішина підготовчий курінь УПЮ-ів із 3-ома гуртками з 23-ома членами.

На першій курінній раді юнаки обирають собі патроном гетм. Пилипа Орлика, а барвами куреня — малиново-синю. Першим зв'язковим стає св. п. пл. сен. А. Антонішин, а курінним — пл. розв. Мирон Сай-

27-ий Курінь УПЮ-ів ім. гетм. П. Орлика в Боффало. У першому ряді сидять: посередині зв'язковий, пл. сен. М. Стасюк, і впорядники. Світлий п. Євген Яруба.

кевич. В рр. 1961-62 зв'язковим стає пл. сен. Б. Пашковський, а від 1962 року ст. пл. М. Сайкевич. Тоді Підготовчий Курінь робить заходи для остаточного затвердження КПС Старшиною, а в міжчасі із приводу смерті Начального Пластуна юнаки на своїй курінній раді вирішують просити КПС про дозвіл змінити патрона на особу свого улюбленого і такого близького ім св. п. Начального Пластуна — Сірого Лева. Але з уваги на те, що сталося це безпосередньо після Його смерті, КПС не схвалила такого передчасного рішення, і патроном куреня затверджено гетм. П. Орлика з порядковим числом 27.

Пам'ятним святом для куреня юнаків було посвячення курінного прапора в 1968 р. за проектом пл. сен. М. Борачка, який виготовив також із цієї нагоди пропам'ятну печатку та коверти куреня. Курінним був у тому часі пл. розв. Богдан Чмоза.

Курінь юнаків бере участь у всіх пластових зустрічах, змаганнях та в літніх таборах, зокрема на "Новому Соколі". Останньо члени куреня брали участь у святочному відкритті 5-го Збору КУПО у Торонті у вересні 1970 р. Тепер курінь налічує 32 юнаки і є поділений на чотири гуртки. Зв'язковим є пл. сен. М. Стасюк, а курінним — пл. розв. А. Цюлко.

ПРОСИМО ВИБАЧЕННЯ!

На 29-ій сторінці "Юнака" за червень-липень ц. р. вкралася через недогляд прикра помилка. Пісня п. н. "Накрутили кучері дівчата", хоча є саме однією із сучасних українських пісень, то вона однак не мала появитися як "одна із сучасних пісень" із нового пластового збірника пісень під назвою "У мандри", що появився цього року накладом Крайової Пластової Старшини в Австралії і є тепер у розпродажу на всіх теренах, де діє наш Пласт. Авторів співаника, а зокрема Крайову Пластову Старшину в Австралії просимо вибачити нам цей недогляд. — Редакція.

Згідно з постановою Головної Пластової Булави кожний член УПЮ, що зголошується до пластових проб, має виказатися власним примірником юнацького посібника

Життя в Пласті

автором якого є основник Українського Пласту
ПРОФ. Д-Р О. ТИСОВСЬКИЙ

544 сторінок

Ціна: 6.50 дол.

ПЛАСТУНИ УЧАСНИКАМИ “СКАВТ-О-СФЕРИ-70”

Американські скавти запросили нашу Балтиморську Пластову Станицю до участі в “Скавт-о-сфері-70”, яку запланували вони на 24 і 25 жовтня 1970 р. Ми радо погодилися і нашу пластову групу приділено до групи “Світовий Скавтінг”, де вона репрезентувала Україну. Провідником цілої цієї групи був скавтмайстер Артур Морман, довголітній скавт і учасник багатьох Джемборі. Відносився до нас справді по-братерському, і як тільки міг когось зі скавтової еліти зустрінути, представляв їм наші досягнення.

Ми підготовлялись до нашої участі ретельно — готовили щогли на прапори, лєтучки, експонати на виставку, збирали відзнаки, вивчали танці та пісні...

24 жовтня о год. 9-й вранці наш табір виглядав, як один з найкращих. О 10-й годині хорунжі юнаки: Р. Коструб'як, О. Гудима, Ю. Зеленський та Ю. Попович вирушили з українським та американським національними прапорами та з курінними знаменами на місце збірки. При вході двох старших скавтів відділяли національні прапори від знамен, і тут ми мусіли захистити наш національний прапор. По коротких і чемних виясненнях наш український національний прапор, як єдиний національний прапор, повівав гордо в першій дванадцятці. Пишу “єдиний”, бо декілька інших національних прапорів були таки між знаменами (юнітс).

Дуже швидко після відкриття наш табір відвідав провід Американського Скавтіngu. Подивлялись на наш табір, хвалили нашу працю... ми говорили їм про наші труднощі щодо участі в Джемборі. Були здивовані тим і казали, що матимуть це на увазі на своєму крайовому з'їзді.

Два дні — субота й неділя — наш табір був атракцією скавтів і публіки, у чому велика заслуга наших юначок. Ну, а коли наші танцюристи під проводом п. проф. Хоми вивели танець, то ні один виступ не мав так багато глядачів, як наш. Ті самі пластуни і пластунки, що ще недавно не вірили у свої сили (наша пластова станиця мала

Виставка наших пластових відзнак. Приготували подружки Н. Зінкевич, О. Сущо і мгр. Л. Лемішка.

Ілюстрації, на яких представлена символіка нашого Пласту. Виконали

ст. пл. І. Траска при допомозі пластунок з балтиморського коша.

Юначки і юнаки — танцюристи

Виставка українського народного мистецтва. Велика частина експонатів панімає Блавацької.

чисельно), бачили, як високо їх працю оцінили учасники цього цікавого з'їзду скавтів. Ми одержали три найвищі нагороди... Також ми бачили, як бабуся-українка зі сльозами в очах оглядала наш табір. Зі сльозами, бо внуки її були ген там — між американськими скавтами.

Великою поміччю при будові та влаштуванні табору і виставки були батьки юнацтва та сеньйори, без них наша пластова група не мала б такого успіху. Але були й неуспіхи — а найбільший це те, що нас нема ніде в реєстрі учасників. Про це треба буде пам'ятати при наших учаснях в інших таких імпрезах і присвятити тому особливу увагу.

Пл. сен. Т. Попович
Балтімор, США

ЧИ ВИ СПОСТЕРЕЖЛИВІ?

Віднайдіть різниці між одним і другим образком!

Радіо заповідає: гаряче і душно. — Чи ж диво, що наш маляр при горячі не був дуже уважливий? Він мав нарисувати два однакові образки,

але якщо Ви спотережливі, то знайдете на правому рисунку 8 інших деталей як на лівому. — Шукайте добре!

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.

*Чи Ви вже
вирівняли
передплату?*

ЛІТНЯ МАНДРІВКА

Члени гірської мандрівки юнацького гуртка із Гемстеду, США, під проводом ст. пл. Б. Копистянського (другий зліва) на обідньому відпочинку. — Світлин пл. розв. Юрко Захарія.

День нашої мандрівки випав сонячний і теплий. Ми чекали на нього місяцями. Це був день, у якому ми запланували вирушити і розпочати наш однотижневий мандрівний табір.

З'їжджаємося на умовлене місце. Стверджуємо відразу неприявність двох наших юнаків. Однак це нас не дуже дивує, бо вони щойно повернулися з табору на "Вовчий Тропі" зі спухлими ногами і "пойзен айві".

Наша сімка прив'язує наплечники на даху авто, і ми вирушаємо.

Наш друг і провідник, ст. пл. Богдан Копистянський, тисне на газ, бо ще цього самого дня хочемо доїхати до столиці Вермонту, звідкіля маємо вирушити на дальшу мандрівку.

Після 6-гох годин їзди ми розтаборилися на полі знайомої нашого товариша і полягали спати. Гірська ніч була холодна, але не довга, бо вже о 4-й ранку встаємо, ліквідусмо табір і, залишивши авто на фермі цієї пані, вирушаємо далі пішки.

День гарячий, і тому видався дуже довгий. Цього дня ми зробили близько 20 миль і над вечір опинилися над водним збірником. Тут постановляємо ночувати. Розбиваємо табір, приготуємо вечерю і після неї кладемося спати. Кожний засипляє відразу, довіряючи стійці.

Повставали вранці і рушили у дальшу мандрівку. По дорозі ку-

пуємо харчі та прямуємо в сторону Нью Гемпшир. Надвечір ми опинилися на гарній лісовій галявині і тут постановляємо цієї ночі розтаборитися. Небо затягається хмарами і збирається на дощ. Розглядаємося за якимось захистком. Знаходимо стодолу, господар дає нам дозвіл ночувати там у випадку дощу.

На сповнення наших передбачень не треба було довго чекати. Серед ночі раптовний сильний дощ примусив нас тікати до стодоли. Громиця і блискавки не перешкодили однак нашому твердому снові і о год. 5.30 вранці, коли довелося вставати, здавалося, що перед хвилиною ми щойно лягли спати. На нашу радість дощ перестав, і ми, помившись в річці, з'їли те, що мали, і рушили в дальшу дорогу.

Після полудня цього дня ми осягнули ціль нашої мандрівки — Нью Гемпшир. Розтаборилися над озером і там переночували. Другого дня почався наш поворот. При допомозі добрих людей, які нас підвозили по дорозі автоми, ми дісталися до місцевості, де залишили наше авто.

Не тратимо ані хвилини часу. Пакуємо всі свої речі. Друг Б. Копистянський тисне на газ, і ми о год. 10-тій увечері вже дома, у Гемстеді.

У часі поворотної їзди автом обговорюємо нашу прогулянку, стверджуємо, чого ми навчилися, скіль-

ки набрали практики у пластуванні та вже плянуємо наступну прогулянку на черговий рік.

Пл. розв. Славко Курчак
Гемстед, США

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця
у США має на складі:

♦ пластові однострої ♦ пластові відзнаки до одностроїв
і таборовий виряд ♦ пластову літературу ♦ і т. п.

MOLODE ZYTTLIA, Inc.

302 E. — 9th St.,

New York 3, N. Y., U.S.A.

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

- на корисних умовах
- дає ПОЗИКИ та
- приймає ОЩАДНОСТІ.
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- Урядові години:
вівторок і п'ятниця 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.
- Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

“ДЕ ЗГОДА, ТАМ ПЕРЕМОГА”

Вишкіл юнацьких виховників влітку 1970 р.
на пластовій оселі “Вовчо Тропа” у США

Перевтомлені, невиспані очі... напружені нерви... поспіх та вічне нарікання на брак часу — це знаменні ціхи, по яких можна пізнати учасників юнацького вишколу. Але такий опис мученика, думаю, тільки поверховний, хоч дуже часто запал до нічної тиші був більший ніж до гутірок. Кожний став би дуже радо ліваком, хоча б на один день, щоб дати змогу перевтомленій правій руці відпочити.

Та поруч цих усіх фізичних какалізмів на цьогорічному вишколі існували ще й приємніші моменти. Тому, що нас не було багато, хутко зросла співпраця та дружба. Більшості з нас стало напевно легше висловлюватися по-українському, у чому допомогли численні дискусії на різні виховні проблеми чи після гутірок. Відокремленість нашого табору від новацького вишколу та табору “Стежки Культури”, примушувала нас зосередитися на власному вузькому колі та знайти своє місце між друзями співтаборовиками. А незвичайний ентузіазм подружки комендантки, пл. сен. Христини Навроцької, та бунчужної, ст. пл. Люби Мазяр, перевели нас легко через часами складні завдання підготовки показових сходин та писання трьохмісячних плянів праці.

Мали ми також південну прогулянку, яку радше можна б назвати марафонським бігом довкола “Вовчої Тропи”, то все ж таки цей про рух був відмінний від ранньої руханки чи ігор подружки Ірки Строїч.

Провід вишколу. Зліва до права: ст. пл. Рома Ляшевич, пл. сен. Христина Навроцька, комендантка вишколу, ст. пл. Василь Лончина, ст. пл. Ірина Строїч, ст. пл. Люба Мазяр.

Провід і учасники вишколу юнацьких виховників на 2-гий ступінь КВ на “Вовчій Тропі” влітку 1970 року.

Нам незвичайно подобалися гутірки подружки Люби Крупи, бож вони промовляли не до наших за-

Члени проводу вишколу. Зліва до права: ст. пл. Рома Ляшевич, пл. сен. Христина Навроцька — комендантка вишколу, ст. пл. Ірина Строїч. Сидить: ст. пл. Люба Мазяр — бунчужна.

писників, а до нас. Тихий, рівний голос не те, що не звучав монотонно, а навпаки, не дозволяв заснути найбільш утомленим. На жаль, було кілька гутірок, які ми могли б значно швидше та з меншим трудом прочитати прямо з правильника; а з деяких можна було б скористати більше без записування, яке, на жаль, було обов'язковим.

За все це: за гутірки та поради, за пережиття в дружньому гурті і приємній атмосфері, а нарешті і за “піцу”, якою булава вгостила нас у передостанню ніч, хочу подякувати провідові минулорічного літнього вишколу: “Де згода, там перемога”!

Ст. пл. Оленка Бережницька

МОЛОДЕЧИЙ КАТЕДРАЛЬНИЙ ХОР У МЕЛЬБОРНІ

Одною з найактивніших молодечих організацій, яка існує в Мельборні, в Австралії, є Молодечий Катедральний Хор при Українській католицькій катедрі Св. Верховних апостолів Петра і Павла. Цей хор був організований 4-го жовтня 1959 року пл. сеньйоркою Оксаною Тарнавською.

Спочатку було тільки 26 хористів. Сьогодні, після 11 років існування, є понад 120 членів. Члени нашого хору мають від 10 до

21 років життя. У рядах хористів є і пластуни, і сумівці, і такі, які не належать до ніякої молодечої організації. Наш хор під проводом пл. сеньйорки Оксани — це одна велика весела родина.

Репертуар хору є великий та різноманітний, а саме: Божественна Літургія, обряд вінчання, Воскресна Утренья, низка церковних пісень і композицій і дуже багато світських пісень. Між іншим, думаємо, що наш хор є одним із пер-

ших у світі, який співав Воскресну Утренью чистою українською мовою у 1969 р. Раз на місяць хор співає Службу Богу. Він бере участь в імпрезах та дає самостійні концерти в Мельборні та в інших містах Австралії. Уже не раз відвідали ми Сідней, Аделаїду, Ньюкастль та Ньюборо із концертами. І в найближньому часі плянуємо виїхати ще раз до Сіднею, а тоді до Брізбену (1200 миль в один бік).

Останній наш самостійний концерт відбувся 27 вересня 1970 р. У програмі були різні пісні — церковні та народні. А хлопці, хотівши показати, які вони комедіанти, затацювали балет "Танок маленьких лебедів". Головний артист був Віктор Возняк, а головна "артистка" — Михайло Моравський. Михайло Моравський відчитав промову до української молоді, у якій указав, яка важлива є співпраця між старшими і молодими в нашій спільноті, в боротьбі за вільну, незалежну Україну. Михайло щойно вернувся з Японії, де відбулася конференція "Світової Анти-Комуністичної Ліги". Танкова група при нашому хорі, під проводом Марійки Кравців і Стефи Моравської, також брала участь у концерті.

Концерт був успішний, це доказ — скільки праці, труду і часу наша диригентка, пл сен. Оксана Тарнавська, уклала в наш хор за останніх 11 років.

Наш хор має свою управу. Старостою хору є Віктор Возняк. Управа організує для членів прогулянки, забави та інші імпрези, також дбає про банкове conto хору. Гроші потрібні, щоб покривати кошти наших виїздів поза Мельборн.

Ми є горді з нашого хору. Хто знає — може колись почуєте наші голоси на платівці, а може й побачимося на сцені.

Пл. розв. Наталка Сенів,
Мельборн, Австралія

Будьте ПЕРЕДплатником,
а не ПІСЛЯплатником

«ЮНАКА»!

Тому
ЩЕ СЬОГОДНІ
вишліть 6.00 дол.
як передплату на 1971 рік.

ВІДВІДИНИ БЛАЖЕННІШОГО Й. СЛІПОГО В АНГЛІЇ

У часі відвідин Блаженнішого Кардинала Йосипа Сліпого влітку 1970 р. в Англії особливо сердечно вітали його всі пластуни і пластунки. У місті Вольвергамптон прийняли Достойного Гостя у Пластовій Світлиці, що знаходиться при Українській церкві "Ісусового Серця". Там Блаженніший одержав від маленької новачки Катрусі Марчак китицю червоних троянд і вона привітала його у товаристві новака Левка Дубеля.

Новачка Христина Пшеницька подала записник Пластової Станиці, де Архисрей уписався на спомин, а Марійка Тустановська від імени Пласту та його приятелів вручила Альбом 50-річчя Пласту.

Подаємо листа, що його одержали пластуни у Вольвергамптоні із цього приводу від нашого Владики.

Юначка Ольга Марчак
хронікарка гуртка "Метелики"

Пластової Станиці
ім. ген. Т. Чупринки

Вольвергамптон, Англія

Ось тут текст листа Блаженнішого Йосифа Сліпого до Пластової Станиці у Вольвергамптон, Англія: Слава Ісусу Христу!

ИОСИФ Кард.

Коберницький - Дичковський)

(Сліпий -

Верхов. Архiepіскоп Українців,
Митрополит і проче

Ватикан, 12 червня 1970 р.

До Хвальної Уйрави
Пластового Осередку
ім. ген. Тараса Чупринки
у Вольвергамптон.

Хвально Управо!

Велике Спасибі Вам за цінний "Альбом 50-ліття Пласту". Він буде окрасою нашого Музею. Молю Богу Премудрість, щоб благословила найкращими успіхами Ваші наміри і змагання.

З Архисрейським Благословенням

† ИОСИФ СЛІПЫЙ

ВИСТАВКА КНИЖОК І ГРАФІКИ У МІННЕАПОЛІСІ, МІНН.

У днях 21 і 28-го березня в залі школи при церкві св. Михаїла в Міннеаполісі відбулася виставка з нагоди 25-ліття Об'єднання Працівників Літератури для дітей та молоді (ОПДЛМ). Виставку зорганізував представник ПОЛДМ на Міннесоту п. М. Пакуляк. Таких виставок було в нашому місті вже три, але остання була найкраща.

Тому, що цього року припадають сторіччя народин Лесі Українки, Василя Стефаника і Леся Мартовича, виставка була улаштована на їх честь.

У гарну неділю після Богослуження я із своїми сестрами та мамою пішли оглянути виставку. Перша річ, що звертала увагу глядачів, це були три великі картини: Ярослава Мудрого, кн. Константи́на Острозького і групи студентів на тлі Могилянської Академії. На стінах була теж розміщена збірка різдвяних, великодніх та інших карток наших мистців у кількості понад 300. При одній стіні було багато знімок, картин і фотографій, що представляли ціле життя Т. Шевченка, як також знімки його пам'ятників у Вінніпезі та Вашингтоні.

Найбільше книжок було із видань ОПДЛМ, але також інших видавництв. Серед них гарно виглядав наш "Юнак".

Багато людей із цікавістю оглядали журнал "Основа" із 1861 р., в якому були друковані деякі поезії Т. Шевченка.

Гарно ілюстровані книжки для дітей і молоді впадали найбільше в око, а ціла виставка робила дуже гарне враження. Графіку показано у формі висвітлювання прозірок із різних книжок, ілюстрованих нашими мистцями-графіками.

Члени молодечих організацій Пласт і СУМА оглядали цю виставку аж два дні і, напевно, з неї багато скористали.

Пл. уч. Марта Пакуляк,
Гурток УПУО-ок "Маки",
Міннеаполіс

СПОРТ

СТЕПАН МЕЛЬНИК МИСТЦЕМ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Степан Мельник, із Джексонвілл, Фл., США, першун у мистецтвах аматорського голфу у США, про якого ми подавали раніше в нашому журналі, з радістю підкреслюючи його українське походження, знову здобув великий успіх.

З початком червня ц.р. Степан Мельник переміг Джіма Сімонса 3 і 2 у фіналах аматорських змагань голфу у Великій Британії і цим самим став першим американським мистцем голфу у Великій Британії від 1967 року. Змагання відбувалися у Шотландії та ви-

кликували, як звичайно, широке зацікавлення любителів голфу у цілому світі.

На світлині Степан Мельник із чашою першуну.

НАЙКРАЩІ СПОРТОВКИ УКРАЇНИ

В таблиці найкращих результатів молодих легкоатлеток України в 1970 році знаходимо такі прізвища та осяги. біг на 100 м. — Швалова В. 11,8 сек., біг на 200 м. — Швалова В. 24,6 сек., біг на 400 м. — Кочубєєва Л. 57,1 сек., біг на 800 м. — Гуляєва Г. 2.09,7 сек., біг на 1500 м. — Посева Т. 4.37,6 сек.

Біг з бар'єрами: 100 м. Ігнатенко О. 14,7 сек., 200 м. — Швалова В. 27, 9 с. Стрибок у висоту: Гонтовська С. 178 см., в довжину: Строцька Л. 631 см. Метання диском: Жаборовська В. 49,20 м., списом: Кваснюк Г. 49,10 м. Штовхання ядра: Лахтурова К. 14,61 м., п'ятиборство: Зюськова Н. 4448 очок. В 1970 році ми були свідками народження нових рекордів України. До них зачисляємо осяг львів'янки В. Швалової в бар'єрному бігу на 200 м., киянки Л. Строцької з стрибків у довжину та А. Кваснюк в меті списом. Отже росте цінна легкоатлетична зміна України.

СТРИБКОВИЙ РЕКОРД УКРАЇНИ

На Центральному Стадіоні в Києві відбулися спортивні змагання із стрибків угору та бігів. Чемпіон Європи, киянин Валерій Борзов, пробіг 200 метрів за 20,9 секунди. Рекорд стрибка у височінь зберіг за собою рекордсмен світу Валерій Брюмель: 218 сантиметрів. 18-тирічний студент Київського Інституту народного господарства Вячеслав Гох скочив на висоту в 215 сантиметрів — такої височини досяг лише В. Брюмель у 18-річному віці.

ПЛАСТУН ПЕРШУНОМ НАСТІЛЬНОГО ТЕНІСУ

СУАСТ СХІД

В турнірі настільного тенісу за першість Союзу Українсько-Американських спортивних Товариств, Делегатури Української Спортової Централі Америки і Канади на Сході США, звання чемпіонів здобули: в конкуренції чоловіків Андрій Косович і в конкуренції сеньйорів інж. Юрій Храчевич. У фінальних іграх цих двох індивідуальних конкуренцій Андрій Косович з Пласту з Нью-Йорку переміг інж. Юрія Храчевича з "Чорноморської Січі" з Ньюарку, а в конкуренції сеньйорів інж. Ю. Храчевич переміг свого клубового суперника Володимира Маркуся.

У змаганнях деблів пара — ст. пл. Андрій Косович і ст. пл. Микола Брожина перемогли пару — Юрій Храчевич і Володимир Маркус з рахунком сетів 3:1.

Турнір відбувався в приміщеннях Клубу Настільного Тенісу в Ірвінгтоні, Н. Дж., США, і взяли в ньому участь змагуни Пластової Станиці в Нью-Йорку, Філадельфії і "Чорноморської Січі" Ньюарк.

Замість квітів на свіжку могилу

бл. п. МАТЕРІ

нашого пластового Друга, пл. сен. РОМАНА МИКИТИ, складаємо \$25.00 на пресфонд "Юнака".

Прощаючи у Вічність нашого молодого Друга,

бл. п.

пл. розв. ОРЕСТА ГУРИНА

привні на поминках склали на пресфонд "Юнака" пожертву \$50.00.

СТАРШИНА ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ
в Пассейку, США

У першу річницю відходу у засвіти
нашої улюбленої і незабутньої Синьової,

бл. п.

ст. пл. МОТРИ ГРУШКЕВИЧ-БІГУН

переслало \$20.00 на пресфонд "Юнака".

МИХАЙЛИНА і МИКОЛА БІГУНИ
Клівленд, Огайо, США

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»

які вплинули від 1-го червня до 15-го липня ц. р.

Кредитова Спілка при Церкві Матері Божої Неустанючої Помочі, Торонто, Канада, з нагоди річних загальних зборів	100.00
Кооператива "Плай", Торонто, Канада, з нагоди річних загальних зборів за 1970 р.	75.00
Члени ОП УПС у Клівленді, США з нагоди святкування 75-ліття пл. сен. проф. Леоніда Бачинського з Клівленду	62.52
Мирослав Івасиків, власник українського підпри- ємства продажу нерухомостей "Трайдект Ріел Естейт Лтд.", Торонто, Канада	50.00
Замість квітів на могилу св. п. пл. розв. Ореста Гурина з Пассейку, США, приявні на поминках склали	50.00
Замість квітів на могилу св. п. Матері пл. сен. Романа Микити, друзі, члени Пл. Станиці в Пассейку, США, склали	25.00
Роман і Марко Смики, Кол Сіті, США	20.00
пл. сен. д-р Іван Домбчевський, Янгстаун, США	20.00
пл. сен. д-р Атанас Фіголь, Мюнхен, Німеччина	10.00
ст. пл. Марія Кузич-Смих, США	10.00
пл. сен. Петро Пясецький, Йонкерс, США	10.00
ст. пл. Юрій Тарасюк, Трентон, США	10.00
пл. сен. Ігор Суховерський, Брексвіл, США	9.00
пл. сен. Стефан Күшнір, Філадельфія, США	7.00
пл. юн. Ростя, Ксеня і Оленка Одежинські, Філадельфія, США	5.50
Пластова Станиця, Ньюарк, США	5.00
пл. юн. Діана Целевич, Вілмет, США	5.00
Гурток УПЮ-ів "Павук" з нагоди вишколу юнацьких виховників, що відбувся в квітні ц. р. в Ньюарку, США	5.00
ст. пл. Олег і пл. юн. Рута Лисяки, Монтреаль, Канада	4.00
ст. пл. Ярослав Ганкевич, Чикаго, США	4.00
пл. юн. Оля і Андрій Березецькі, Чикаго, США	4.00
пл. юн. Мирося Барановська, Торонто, Канада	4.00
пл. юн. Нестор, Ліда і Михайло Сьолковські, Ст. Кетерінс, Канада	4.00
пл. сен. Марія Малиновська, Дітройт, США	4.00
пл. юн. Оксана і Леся Балтаровичі, Дітройт, США	4.00

пл. юн. Ліда і Христя Кусяки, Парма, США	4.00
пл. юн. Марія Ратич, Філадельфія, США	4.00
пл. юн. Роман Марушка, Чикаго, США	4.00
пл. сен. Наталка Соневіцька, Нью-Йорк, США	4.00
пл. юн. Богдан Ключас, Гайланд Парк, США	4.00
пл. юн. Ірина Ревуцька, Ванкувер, Канада	3.00
пл. юн. Іван Васильків, Нобл Парк, Австралія	2.80
пл. сен. Ярослав Рак, Мейпелвуд, США	2.25
пл. сен. Роман Самотулка, Гамільтон, Канада	2.00
пл. юн. Катря Жизномирська, Весталь, США	2.00
пл. юн. Богдан, Марія і Люба Дендериси, Торонто, Канада	2.00
ст. пл. Любомир Маркевич, Едмонтон, Канада	2.00
пл. юн. Ляля Струць, Чикаго, США	2.00
ст. пл. Христя Лаптута, Торонто, Канада	2.00
ст. пл. Богдан Плешкевич, Чикаго, США	2.00
пл. юн. Дарія Жуківська, Саскатун, Канада	2.00
пл. сен. Василь Коваль, Монтреаль, Канада	2.00
пл. юн. Арета Масляк, Денвер, США	2.00
пл. юн. Леся Романів, Ірвінгтон, США	2.00
пл. юн. Романа Сохан, Джерзі Сіті, США	2.00
ст. пл. Марта і пл. юн. Ігор Ястрембські, Чикаго, США	2.00
пл. юн. Адріана Багрі, Гамільтон, Канада	2.00
пл. юн. Володимир і Богдан Цибрівські, Льюїс, США	2.00
пл. юн. Люба Возняк, Парма, США	2.00
пл. юн. Рома Ільницька, Чикаго, США	2.00
пл. сен. Надя Гафткович, Гартфорд, США	2.00
пл. юн. Богдан Кришталович, Парма, США	1.00
пл. юн. Рома Савчук, Дітройт, США	1.00
пл. юн. Петро Бабій, Чикаго, США	1.00
Мирон Арсенич, Вінніпег, Канада	1.00
пл. юн. Орест Божик, Вінніпег, Канада	1.00
пл. юн. Богдан Буячок, Вінніпег, Канада	1.00
пл. юн. Володимир Загородний, Ірвінгтон, США	1.00
пл. юн. Христя Кінах, Гартфорд, США	1.00
пл. юн. Лариса Мельник, Ірвінгтон, США	1.00
пл. юн. Євген Котик, Джерзі Сіті, США	1.00
пл. юн. Марта Лаврів, Чикаго, США	1.00
пл. юн. Ірина Пелех, Мейпелвуд, США	1.00
пл. юн. Варвара і Єлисавета Тиховецькі, Ст. Кетерінс, Канада	1.00
пл. юн. Соня Сеньківська, Гастінгс он Гадсон, США	1.00
ст. пл. Іван Гусак, Бруклін, США	1.00
пл. юн. Оксана Пришляк, Іслінгтон, Канада	1.00
пл. юн. Юрій Тарнавський, Нью Брунсвік, США	1.00
Разом у цьому списку	\$ 588.07

● Гурток УПЮ-ів "Павук" з Нью-Йорку, США, пересилає з вишколу юнацьких виховників, що відбувся від квітня до червня ц. р. в Ньюарку, США, 5.00 дол. на пресфонд "Юнака". — Скоб! — Ст. пл. скоб Ігор Раковський, Бронкс, Н. Й., США.

Закликайте Ваших друзів і приятелів
передплачувати і читати «Юнака»!

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

● ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.

● КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

ПРАЦЯ І ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

● Ощадністеві
вклади без права
виписувати чеки

● Термінові вклади
(більші суми)
на 2 і більше років

6 % | 7 %

- Студійні ощадністеві вклади на 7%!
- При виплатах уживайте наших чеків!
- Дасмо позики на догідні сплати!

Складайте Ваші ощадності
у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.

140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario

Phone: 366-9863 & 366-4547

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком
 - кораблем
 - поїздом
 - автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

12/68

Plast - KPS,
140 Second Avenue,
New York, N. Y. 10003

Ціна: 60 центів

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA
If not delivered please return to:
YUNAK Magazine
2199 Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada
RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

ІЖАК

БОБЕР

ЛИС

ЗАЄЦЬ

ВОВК

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН

БОРСУК

КАЖАН

САЙГАК

РИСЬ

ВЕДМІДЬ

ОЛЕНЬ

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

- * КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!
- * ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!